

Klasyfikacja świadczeń pomocy społecznej

Pierwszy wykaz świadczeń stanowią świadczenia o charakterze pieniężnym, które znajdują się w dyspozycji organu pomocy społecznej.

W ramach **świadczeń pieniężnych** zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., Nr 175, poz. 930) można wyróżnić:

1. świadczenia w formie zasiłków :

- **zasiłek stały** przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej bądź pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Podstawowym celem świadczenia z pomocy społecznej, jakim jest zasiłek stały jest dostarczanie pieniężnych środków utrzymania pełnoletniej osobie, która utraciła zdolność do zapewnienia sobie takich środków przy pomocy własnej pracy zarobkowej, a ponadto nie posiada innych dochodów, jak również nie dysponuje zasobami, finansowymi, wartościowymi przedmiotami majątkowymi lub nieruchomościami;

- **zasiłek okresowy** przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej wynoszącego 701,00 zł;

- rodzinie, w której dochód na osobę jest niższy od kryterium dochodowego rodziny wynoszącego 528,00 zł na osobę w rodzinie.

- **zasiłek celowy** w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy osobom i rodzinom, przy czym zgodnie z art. 8 cytowanej ustawy - prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej,

której dochód nie przekracza 701,00 zł kryterium dochodowego oraz osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528,00 zł. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału i odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do kompetencji organu pomocy społecznej należy poza ustaleniem spełniania warunków ustawowych i rozważeniem czy z uwagi na całokształt okoliczności sprawy, zgłaszane potrzeby mieszczą się w kategorii niezbędnych potrzeb bytowych? ocena czy i w jakim zakresie mogą one być uwzględnione zważywszy na środki finansowe czy rzeczowe, jakimi organ pomocy społecznej dysponuje. Świadczenia pieniężne w postaci zasiłków celowych są świadczeniami fakultatywnymi - czyli nie są obligatoryjnie przyznawane wszystkim, którzy zgłaszają się o udzielenie tej formy pomocy.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe w myśl art. 41 pkt. 1 powołanej wyżej ustawy może być przyznany:

- **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;

W ustawie przewidziano możliwość udzielenia wsparcia pomimo przekroczenia kryterium dochodowego, lecz uzależniono to od wystąpienia szczególnie uzasadnionych okoliczności. Oznacza to, że nie każdy potrzebujący w każdym czasie może uzyskać spełnienie oczekiwań i w zakresie go satysfakcjonującym.

Podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mogą stanowić:

- brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej,
 - odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień,
 - nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia lub przerwania szkolenia, stażu,

przygotowania zawodowego w miejscu pracy, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, a także odmowa lub przerwanie udziału w działaniach w zakresie integracji społecznej realizowanych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,

- nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną.